

WPISUJE UCZEŃ**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY****KOD UCZNIKA****PESEL**

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 dysleksja

PRÓBNY SPRAWDZIAN SZÓSTOKLASISTY Z OPERONEM

Instrukcja dla ucznia

- Sprawdź, czy arkusz sprawdzianu zawiera 11 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
- Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i PESEL.
- Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
- Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
- W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

- Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałaś/wybrałeś odpowiedź A:

	B	C	D
--	---	---	---

- Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 2px;"> </div>	B	C	<div style="background-color: black; color: white; display: inline-block; width: 10px; height: 10px;"></div>
--	---	---	--

- Rozwiązania zadań od 21. do 24. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
- Dodatkowa strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!

**STYCZEŃ
2011**

**Czas pracy:
60 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 40**

Afryka

Tekst do zadań 1. i 2.

Afryka, kontynent położony po obu stronach równika (w przeważającej części na półkuli wschodniej) pomiędzy Oceanem Atlantyckim a Oceanem Indyjskim; od Europy oddzielony Morzem Śródziemnym, od Azji Kanałem Sueskim i Morzem Czerwonym.

Afryka jest obszarem zamieszkiwanym przez liczne gatunki zwierząt; występuje tu 38 rodzin ssaków; zwierzętami najbardziej charakterystycznymi dla tego kontynentu są: słonie afrykańskie, żyrafy, nosorożce, zebry, goryle, szympansy, hipopotamy, lwy, hieny, pantery; typowe dla krajobrazu Afryki są olbrzymie stada ssaków roślinożernych oraz drapieżnych. Na obszarze Afryki występuje wiele gatunków ptaków, nad brzegami rzek – flamingi, pelikany, czaple, poza tym strusie, sekretarze, trzewikodzioby i wiele innych.

Na podstawie: *Popularna encyklopedia powszechna*, red. L. Czopek, Kraków 1994.

1. Między jakimi zbiornikami wodnymi leży Afryka?

- A. Między Morzem Śródziemnym a Morzem Czarnym.
- B. Między Oceanem Spokojnym a Oceanem Indyjskim.
- C. Między Morzem Czerwonym a Oceanem Arktycznym.
- D. Między Oceanem Atlantyckim a Oceanem Indyjskim.

2. Jakie zwierzęta żyją w Afryce?

- A. Hieny, sarny, wilki.
- B. Słonie, zebry, flamingi.
- C. Zające, pelikany, łosie.
- D. Jeże, szympansy, borsuki.

3. Jednowyrazowe nazwy geograficzne, na przykład *Afryka*, piszemy wielką literą. W którym słowniku znajdziesz tę zasadę pisowni?

- A. W słowniku poprawnej polszczyzny.
- B. W słowniku języka polskiego.
- C. W słowniku wyrazów obcych.
- D. W słowniku ortograficznym.

4. Jaką odległość pokona żyrafa w czasie pół godziny, jeśli biegnie z prędkością $55 \frac{\text{km}}{\text{h}}$?

- A. 27,5 km
- B. 27 km
- C. 27,5 m
- D. 27 m

5. Głowa żyrafy wznosi się na 4,5–5,8 m nad ziemią. Jaka jest różnica między tymi wysokościami?

- A. 0,13 cm
- B. 1,3 cm
- C. 13 cm
- D. 130 cm

Tekst do zadań 6. i 7.

Kanał Sueski – kanał w północno-wschodnim Egipcie, łączący Morze Śródziemne z Morzem Czerwonym. Długość 161 km, szerokość 160–200 m. Czas przepływu około 15 godzin. Kanał Sueski ma ogromne znaczenie międzynarodowe. Dzięki niemu droga z Europy do Azji jest o około 40% krótsza.

W 1854 r. francuski inżynier Ferdinand Marie de Lesseps uzyskał koncesję* na budowę kanału łączącego Morze Śródziemne z Morzem Czerwonym. Dzięki jego staraniom w 1858 r. utworzono spółkę Towarzystwo Kanału Sueskiego (z przewagą kapitału francuskiego). W 1859 r. rozpoczęto prace konstrukcyjne. Oficjalne otwarcie Kanału nastąpiło 17 XI 1869 r.

Na podstawie: <http://portalwiedzy.onet.pl>

*koncesja – zezwolenie władz administracyjnych na prowadzenie określonej działalności gospodarczej

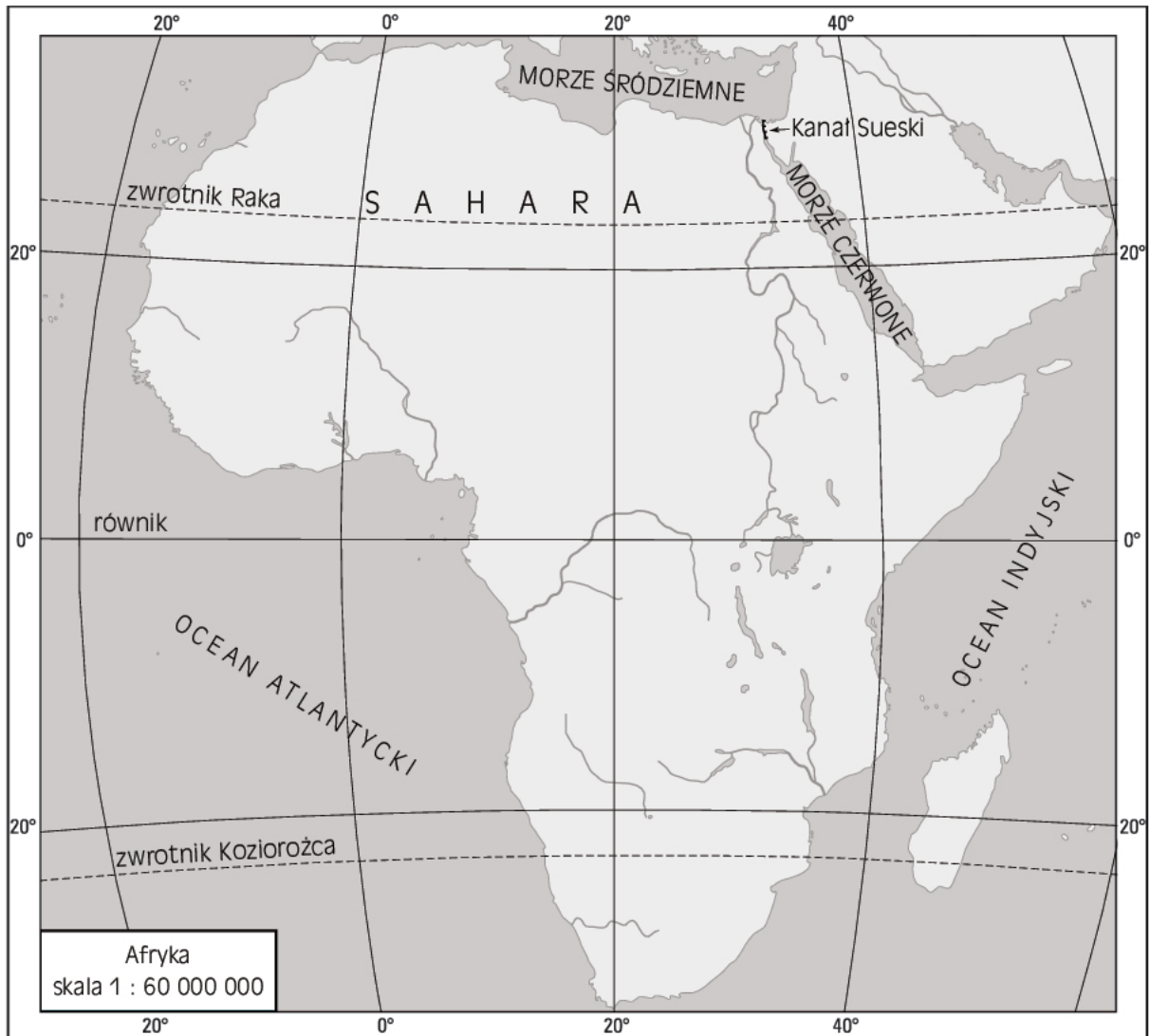
6. Ile lat upłynęło między otrzymaniem koncesji na budowę Kanału Sueskiego a jego oficjalnym otwarciem?

- A. 4
- B. 8
- C. 10
- D. 15

7. Kiedy dokonano oficjalnego otwarcia Kanału Sueskiego?

- A. W II połowie XVIII wieku.
- B. W I połowie XIX wieku.
- C. W II połowie XIX wieku.
- D. W I połowie XX wieku.

Mapa do zadań 8. i 9.

8. W jakim kierunku przemieszcza się statek płynący najkrótszą drogą z Morza Śródziemnego do Oceanu Indyjskiego?

- A. W południowo-zachodnim.
- B. W południowo-wschodnim.
- C. W północno-zachodnim.
- D. W północno-wschodnim.

9. Przez obszar Afryki przebiega

- A. równik i tylko zwrotnik Koziorożca.
- B. równik oraz dwa zwrotniki.
- C. równik i tylko zwrotnik Raka.
- D. tylko równik.

Tekst do zadań od 10. do 13.

Czapeczki kupca **Bajka z Afryki Zachodniej**

Żył sobie bogaty kupiec. Pewnego dnia spakował kolorowe czapeczki i postanowił udać się z nimi na rynek. W drodze zboczył ku cienistemu drzewu, aby trochę odpocząć. Kiedy poczuł, że morzy go sen, włożył wszystkie czapeczki na głowę, aby zabezpieczyć się przed złodziejami. Zaraz potem zaczął chrapać, aż echo roznosiło się po okolicy.

Obok drzewa, pod którym spał sobie smacznie kupiec, przechodziło stado małp. Tylko czekały na taką okazję. Nie potrafiły oprzeć się pokusie splecania mu figła. Jedna z małp zbliżyła się bezszelestnie do śpiącego, zdjęła czapeczkę leżącą na samym wierzchu i włożyła ją sobie na głowę. Pozostałe małpy, jedna po drugiej, poszły w jej ślady. Wkrótce kupiec został w jednej mocno podniszczonej czapeczce. Małpy wdrapały się na drzewo, rozlokowały się na jego gałęziach i czekały na rozwój wypadków.

Po jakimś czasie kupiec się obudził, a gdy nie znalazł swego towaru, zadrzał z przerażenia. W rozpaczy podniósł ku niebu głowę i spostrzegł na drzewie gromadkę złodziei. Tego już było za wiele! Z gniewem zerwał z głowy ostatnią czapeczkę i walnął nią o ziemię. W tej samej chwili małpy, naśladując jego gest, rzuciły na ziemię swoje czapeczki.

– Świetnie! – mruknął kupiec i pozbierawszy odzyskany towar ruszył dalej, wesoło podśpiewując.

26 bajek z Afryki, red. A. Kalewska, Warszawa 2007.

10. Kto opowiada o zdarzeniach?

- A. Kupiec.
- B. Małpka.
- C. Narrator.
- D. Afrykanin.

11. Dlaczego kupiec włożył wszystkie czapeczki na głowę?

- A. Było mu zimno.
- B. Zamierzał odpocząć.
- C. Postanowił zwrócić na siebie uwagę.
- D. Chciał się ustrzec przed kradzieżą.

12. Dlaczego małpy zabrały czapeczki kupcowi?

- A. Zamierzały obudzić kupca.
- B. Chciały zrobić żart kupcowi.
- C. Spodobały im się czapeczki.
- D. Planowały sprzedać czapeczki na rynku.

13. Jaka cecha małp przyczyniła się do tego, że kupiec odzyskał czapeczki?

- A. Lenistwo.
- B. Zwinność.
- C. Chytryść.
- D. Naśladownictwo.

14. Wyraz *małpować* należy do języka potocznego.

małpować *pot.* a) bezmyślnie, ślepo naśladować kogoś, coś, wzorować się na kimś niewolniczo, bezkrytycznie; b) złośliwie lub żartobliwie naśladować kogoś, przedrzeźniać.

Z jakiego źródła pochodzi powyższe hasło słownikowe?

- A. Ze słownika synonimów.
- B. Ze słownika wyrazów obcych.
- C. Ze słownika języka polskiego.
- D. Ze słownika terminów literackich.

Teksty do zadań 15. i 16.

Krokodyl

„Skąd ty jesteś, krokodylu?”

„Ja? Znad Nilu.

Wypuść mnie na kilka chwil,

To zawiozę cię nad Nil”.

Jan Brzechwa

Papuga

„Papużko, papużko,

Powiedz mi coś na uszko”.

„Nic nie powiem, boś ty plotkarz,

Powtórzysz każdemu, kogo spotkasz”.

Jan Brzechwa

15. Jaka forma wypowiedzi została wykorzystana w obu wierszach?

- A. Opis.
- B. Dialog.
- C. Opowiadanie.
- D. Sprawozdanie.

16. Które wersy rymują się w obu wierszach?

- A. 1 i 2, 3 i 4.
- B. 1 i 3, 2 i 4.
- C. 1 i 4, 2 i 3.
- D. Tylko 1 i 2.

*Próbny Sprawdzian Szóstoklasisty
z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Brudnopis

